

ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ทฤษฎีเกสตัลต์ต่อคุณค่าแห่งตน
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

ธนิดา จุลวนิชย์พงษ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ธันวาคม 2546

ISBN 974- 382- 713- 7

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ของ ธนิตา จุลวนิชย์พงษ์ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์ สุทธิชาติพิทย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมวงศ์ วัฒนสุนทร)

..... กรรมการ
(ดร.จิรา จันทร์กระจำ)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ. 2547

การวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุน และส่งเสริมการวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา
จากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ประจำภาคเรียนต้น ปีการศึกษา 2546

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาตลอดจน การให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แนะและ
แก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่ และเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อนงค์ วิเศษสุวรรณ ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุรินทร์
สุทธิชาติพิทย์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ซึ่งผู้วิจัย
รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ศาสตราจารย์ ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.
เฉลิมวงศ์ วัจนสุนทร และดร. สมโภชน์ เอนกสุข ที่กรุณาตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
และขอขอบพระคุณ คณะกรรมการสอบปากเปล่าทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้
ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้ถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์โรงเรียนชลราษฎรอำรุง 2 และโรงเรียนทุ่งศุขลาพิทยาคม(กรุงเทพ
อนุเคราะห์) จังหวัดชลบุรี ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการเก็บ
รวบรวมข้อมูล ให้ความร่วมมือและเป็นกำลังใจ ในการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพาทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ วิชา “ การให้คำปรึกษา ” ตลอดจนประสบ
การณ์ต่าง ๆ อันมีค่ายิ่งในกระบวนการให้คำปรึกษาให้แก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณเพื่อนร่วมรุ่นทุกคน ที่เป็นกำลังใจในการเรียนและการทำวิจัยและ ขอ
ขอบคุณเพื่อนร่วมงานหอผู้ป่วยนรีเวชกรรม โรงพยาบาลชลบุรีทุกท่าน ที่ได้ให้การสนับสนุนและเป็น
กำลังใจแก่ผู้วิจัยด้วยดีตลอดมา

ขอขอบพระคุณบัณฑิตวิทยาลัยที่ได้มอบทุนสนับสนุนการทำวิจัยครั้งนี้จนสำเร็จลงได้อย่าง
สมบูรณ์ และสุดท้ายขอกราบระลึกถึงพระคุณของคุณพ่อ คุณแม่ ที่ให้ชีวิต สติปัญญา ความรัก และ
ให้โอกาสในการศึกษาอย่างดียิ่ง ขอขอบคุณสามีและลูกๆ ที่ให้ความห่วงใย เป็นกำลังใจอันสำคัญยิ่ง จน
สามารถทำงานวิจัยครั้งนี้สำเร็จเป็นอย่างดี

ธนิดา จุลวนิชย์พงษ์

44911397 : สาขาจิตวิทยาการให้คำปรึกษา; วท.ม. (จิตวิทยาการให้คำปรึกษา)
 คำสำคัญ : คุณค่าแห่งตน / โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์ / นักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 1
 ธนิกา จุลวนิชย์พงษ์ : ผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ทฤษฎีเกสตัลท์ต่อ
 คุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 (THE EFFECTS OF GESTALT GROUP
 COUNSELING ON SELF – ESTEEM OF MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS)
 อาจารย์ที่ปรึกษา : อนงค์ วิเศษสุวรรณ, Ed.D., สุรินทร์ สุทธิธาทิพย์, Ed.D., ไพรัตน์ วงษ์นาม
 ค.ด. 134 หน้า. ISBN 974- 382- 713- 7

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาผลของการให้คำปรึกษากลุ่มโดยใช้ทฤษฎี
 เกสตัลท์ต่อคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา
 ปีที่ 1 โรงเรียนทุ่งสุลาพิทยาคม (กรุงไพบูลนคราห์) จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2546
 คัดเลือกโดยให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำแบบวัดคุณค่าแห่งตนของคูเปอร์สมิธ แล้วเลือก
 ผู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระดับต่ำกว่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 สุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple
 Random Sampling) จำนวน 16 คน และสอบถามความสมัครใจของผู้ปกครองและนักเรียนที่จะเข้า
 ร่วมในการวิจัย สุ่มอย่างง่ายอีกครั้งด้วยการจับสลาก เพื่อจำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง
 และกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 8 คน กลุ่มทดลองได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์
 จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชม. 30 นาที สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ติดต่อกัน 4 สัปดาห์ แบบแผนที่ใช้ใน
 การวิจัยคือ การวิจัยเชิงทดลองแบบหนึ่งภายในและหนึ่งระหว่างหน่วยทดลอง (One Between One
 Within Subject Design) โดยแบ่งการทดลองเป็น 3 ระยะ คือ ระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการ
 ทดลองและระยะติดตามผล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ
 วัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปรระหว่างกลุ่มและหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated – Measures
 Analysis of Variance : One Between – Subjects Variable and One Within – Subjects Variable)
 และทดสอบความแตกต่างรายคู่แบบนิวแมน – คูลส์

ผลการวิจัยพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาของการ
 ทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับโปรแกรมการให้
 คำปรึกษากลุ่มทฤษฎีเกสตัลท์มีคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะ
 ติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะติดตามผลแต่ไม่แตกต่าง
 กันในระยะหลังการทดลอง และคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนในระยะหลังการทดลองและระยะติด
 ตามผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

44911397 : MAJOR : COUNSELING PSYCHOLOGY ; M.S.(COUNSELING
PSYCHOLOGY)
KEYWORD : SELF – ESTEEM / THE GESTALT GROUP COUNSELING
PROGRAM / MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS
TANIDA JULVANICHPONG : THE EFFECTS OF GESTALT GROUP
COUNSELING ON SELF – ESTEEM OF MATTHAYOMSUKSA ONE STUDENTS. THESIS
ADVISORS : ANONG WISESSUWAN, Ed.D., SURIN SUTTITHATIP, Ed.D., PAIRAT
WONGNAM, Ph.D. 134 P. ISBN 974- 382- 713- 7

The purpose of this research was to study the effects of Gestalt group counseling on self -esteem of Matthayomsuksa one students. The sample were 16 students at Thungsukkala school (Krung Thai Anukreoa). The Coopersmith Self -esteem Inventory Scale was implemented to Matthayomsuksa one students. The students who had the Self -esteem score lower than 25 percentile were selected by simple random sampling. The consent parents and students volunteered to join the program. The sample was randomly assigned into two groups: an experimental group and a control group, with 8 students in each group. The experimental group was intervened by Gestalt group counseling for 12 sessions, one and a half hour in each session, three sessions a week, for 4 weeks. The research design was one between one within subject design. The study was divided into three phases: the pretest phase, the posttest phase and the follow –up phase. The data were then analysed by repeated measures analysis of variance :one between-subjects variable and one within-subjects variable and testing the difference among means by Newman–Keul’s test procedures.

The results revealed that the interaction between the method and the duration of experiment was found to be statistically significant at .05 level. The self -esteem in the experimental group in the posttest phase and the follow - up phase was found to be higher than the pretest phase. When compared to the control group: the experimental group’s self -esteem in the posttest phase was found to be nonsignificantly different. In the follow -up phase, the experimental group’s self -esteem was higher with statistical significance at .05 level, and the experimental group’s self -esteem in the posttest phase and the follow up phase was different with statistical significance at .05 level.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
สมมติฐานของการวิจัย.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	7
กลุ่มตัวอย่าง.....	7
ตัวแปรของการวิจัย.....	7
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
กรอบแนวคิดของการวิจัย	10
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	11
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าแห่งตน.....	11
ธรรมชาติของวัยรุ่น.....	11
เอกสารที่เกี่ยวข้องกับคุณค่าตนเอง.....	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32
การให้คำปรึกษากลุ่ม	34
ความหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	34
จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	35
ประโยชน์ของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	36

หลักการของการให้คำปรึกษากลุ่ม.....	36
ทฤษฎีการให้คำปรึกษาเชิงบำบัดแบบเกสตัลท์.....	40
ประวัติและความเป็นมา.....	40
ธรรมชาติของมนุษย์.....	42
แนวคิดที่สำคัญ.....	44
กลุ่มจิตบำบัดแบบเกสตัลท์.....	61
ความสำคัญและประโยชน์ของกลุ่มจิตบำบัดแบบเกสตัลท์.....	60
เป้าหมายของกลุ่มจิตบำบัดแบบเกสตัลท์.....	61
กระบวนการของกลุ่มจิตบำบัดแบบเกสตัลท์.....	62
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	75
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	79
ประชากร.....	79
กลุ่มตัวอย่าง.....	79
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	79
การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ.....	80
การดำเนินการทดลอง.....	81
วิธีดำเนินการทดลอง.....	83
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	86
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	96
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	96
อภิปรายผล.....	97
ข้อเสนอแนะ.....	102

บทที่	หน้า
บรรณานุกรม.....	103
ภาคผนวก.....	111
ภาคผนวก ก.....	112
ภาคผนวก ข.....	116
ภาคผนวก ค.....	120
ภาคผนวก ง.....	122
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	134

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดของการวิจัย.....	10
2 กฎแห่งการสิ้นสุด.....	45
3 กฎแห่งความต่อเนื่องหรือใกล้เคียง (ภาพที่ 1).....	46
4 กฎแห่งความต่อเนื่องหรือใกล้เคียง (ภาพที่ 2).....	46
5 กฎแห่งความคล้ายคลึงกัน.....	46
6 กฎแห่งความแน่นอนหรือชัดเจน (ภาพที่ 1).....	47
7 กฎแห่งความแน่นอนหรือชัดเจน (ภาพที่ 2).....	47
8 แบบแผนการทดลอง.....	82
9 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล.....	88
10 เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตน ในระยะเวลาต่าง ๆ ของการทดลอง ใน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	89
11 การมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมกับระยะ เวลาการทดลอง.....	91

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย.....	84
2 คะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตน ในระยะก่อนทดลอง และหลังการทดลอง และระยะติดตามผลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม.....	86
3 คะแนนเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณค่าแห่งตนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 ในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ในระยะต่าง ๆ ของกลุ่มทดลอง.....	87
4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตน ระหว่าง วิธีการทดลอง กับระยะเวลาของการทดลอง	90
5 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง.....	92
6 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะหลังการทดลอง.....	92
7 ผลการทดสอบผลย่อยของวิธีการทดลองในระยะติดตามผล.....	93
8 ผลการทดสอบผลย่อยของระยะเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มทดลอง.....	93
9 ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยคุณค่าแห่งตนเป็นรายคู่ ในกลุ่มทดลอง ในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผล ด้วยวิธีสอบแบบนิวแมน-คูลส์.....	94
10 ผลการทดสอบย่อยของระยะเวลาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ในกลุ่มควบคุม.....	95